

■ Праблема

ПАСЛЯ 21 (года)
І ДА 22 (гадзін)

Кожнае чацвёртае злачынства ўчыняецца асобамі ў стане алкагольнага ап'янення. Выпіў — страціў кантроль, а далей усё ў тумане... Празмернасць ужывання алкаголю вядзе да павышэння агрэсіўнасці і з'яўлення пачуцця «мене ўсё можна». І як вынік — бойкі, хуліганскія дзеянні, а нярэдка і забойствы.

Наогул каля 80% злачынстваў, як, напрыклад, забойствы, нанясенні цяжкіх цялесных пашкоджанняў, рабаванні, разбоі, хуліганствы здзяйснююцца злачынцамі ў нецвярозым стане. Дарэчы, апраўданне «я быў нападлітку, таму нічога не памятаю» пры вынясенні прысуду з'яўляецца не змякчальнай, а, наадварот, абцяжваючай акалічнасцю. Паступова колькасць такіх выпадкаў памяншаецца, аднак лічба па-ранейшаму застаецца жahlіва вялікай: калі пяць гадоў таму было зарэгістравана больш за 21 тысячу злачынстваў, учыненых асобамі ў стане алкагольнага ап'янення, то летась — каля 17 тысяч.

— Эфектыўнасць паказваюць прафілактычныя меры, але ўсё ж самы дзейсны спосаб паўплываць на сі-

туацыю — розныя тыпы абмежаванняў рэалізацыі спіртных напояў, — расказала выконваючая абавязкі начальніка аддзела арганізацыі работы ўчастковых інспектараў міліцыі ўпраўлення прафілактыкі галоўнага ўпраўлення аховы правапарадку і прафілактыкі міліцыі грамадскай бяспекі Міністэрства ўнутраных спраў Вольга САКАЛОЎСКАЯ. — Гэта не пустыя словы. У нас ёсць статыстычнае пацвярджэнне, што ў раёнах, дзе спіртное нельга было купіць пасля 22 гадзін, колькасць злачынстваў прыкметна зніжалася. Неабходна абмежаваць рэалізацыю алкаголю хоць бы з 23 да 6-й раніцы, у ідэале — з 22 да 9-й раніцы. Бо значная доля злачынстваў прыпадае на вячэрні і начны час, асабліва «актыўнай» у гэты час становіцца моладзь.

Менавіта з гэтай прычыны МУС падтрымлівае ініцыятыву змяніць узрост, з якога можна будзе набываць і ўжываць усе віды спіртных напояў, у тым ліку і слабаалкагольных: з 18 на 21 год. Прычынай стала тое, што ў гэты ўзроставы перыяд назіраецца «ўсплёск» здзяйснення супрацьпраўных дзеянняў на глебе алкагольнага ап'янення. Наогул на іншых правах і абавязках гэта ніяк

не адаб'ецца, паўналетнім па-ранейшаму будзе лічыцца той, хто дасягне васьмнаццаці. Акрамя таго, гаворка пакуль не ідзе і пра тое, каб забараніць 18—20-гадовым маладым людзям знаходзіцца на тэрыторыі бараў і клубаў, як, напрыклад, гэта зроблена ў ЗША.

— Згодна з Кодэксам Рэспублікі Беларусь аб Адміністрацыйных правапарушэннях (артыкул 12.7, часткі 6,7), пакаранне за продаж алкаголю непаўналетнім даволі суровае: штраф у памеры ад дваццаці да пяцідзесяці базавых велічынь, за паўторнае парушэнне — ад трыццаці да пяцідзесяці базавых, прычым у гэтым выпадку адказнасць нясе не толькі прадавец, але і юрыдычная асоба або індывідуальны прадпрымальнік, на якога ён працуе. Як і ва ўсіх астатніх выпадках, няведанне не вызваляе ад адказнасці, так што просьба прад'явіць дакументы павінна гукаць нават пры мінімальным сумненні, — адзначыла Вольга Сакалоўская.

Пры гэтым пакаранне прадугледжана і для саміх непаўналетніх. Калі падлетку споўнілася 16 гадоў і яго затрымалі ў стане алкагольнага ап'янення, вынікам можа стаць улік у інспекцыі па справах непаўналетніх. Калі ж парушальнік не дасягнуў

Чаму
неабходна
абмяжоўваць
продаж
алкаголю?

нават 16-гадовага ўзросту, адказнасць за яго правіннасць кладзецца на бацькоў. У выпадку наяўнасці доказаў, што гэта адбылося з-за таго, што бацькі або асобы, якія іх замяняюць, не выканалі свае абавязкі па выхаванні дзіцяці (артыкул 9.4 КоАП) іх чакае папярэджанне або накладанне штрафу ў памеры да дзесяці базавых велічынь. Падобнае паўтарылася на працягу года — накладанне штрафу ў памеры ад дзесяці да дваццаці базавых велічынь.

— Нягледзячы на тое, што цяпер спіртное можна купляць толькі з 18 гадоў, каля 15% усіх асоб, якія здзяйсняюць злачынствы ў стане алкагольнага ап'янення, з'яўляюцца непаўналетнімі. Нават калі б гэта быў 1%, лічбу можна было б назваць велізарнай, бо гэта датычыцца, па сутнасці, дзяцей. Таму мы і выступаем з ініцыятывамі, закліканымі ўсімі магчымымі спосабамі знізіць спакую ўжываць алкаголь. У прыватнасці, распрацоўваецца праект, паводле якога аддзелы з алкагольнай прадуцыяй у крамах будуць ізаляванымі, каб дзіця ў пошуках цукерак не магло выпадкова туды зайсці. Тое ж самае датычыцца і масавых мерапрыемстваў. У органаў мясцовай улады ёсць магчымасць абмя-

жоўваць продаж спіртных напояў на пэўнай тэрыторыі падчас той ці іншай падзеі. І нярэдка яны карыстаюцца гэтым правам, — растлумачыла Вольга Сакалоўская.

Між тым міліцэйскія зводкі стракацыя апісанымі злачынствам з названнем выяўленых у крыві віноўніка праміле алкаголю. Напрыклад, на гэтым тыдні трыццацігадовы мужчына збіў сяброўку сваёй маці, якая прыйшла да іх у госці. Яны ўтраіх сабраліся за «святочным» сталом, але, мабыць, не змаглі дамовіцца аб агульнай тэме размовы. Ці магло такое адбыцца «на цвярозую галаву»? Хочацца верыць, што не. Алкаголь даводзіць да таго, што людзі падымаюць руку не толькі на знаёмых, але і на сваіх самых блізкіх. Выпадкі, калі нападлітку дзеці крыўдзяць сваіх пажылых бацькоў, ужо ні для каго не навіна. Але справа п'янага бацькі-забойцы з Гомельскай вобласці, які пазбавіў жыцця сваіх непаўналетніх сына і дачку, узбурыла ўсю краіну. А колькасць і жудасць ДТЗ, учыненых п'янымі кіроўцамі, і ўвогуле не паддаецца вымярэнню... Усё гэта наводзіць на думкі аб тым, што абмяжоўваць продаж алкаголю неабходна, магчыма, нават і больш строга

■ Сітуацыя

НА ВУДУ — ДОБРААХВОТНА

Па якую працу
дзяўчаты зараз едуць за мяжу?

30 ліпеня адзначаецца Сусветны дзень барацьбы з гандлем людзьмі. Нягледзячы на тое, што цяпер прафілактыцы гэтай праблемы ўдзяляецца вельмі шмат увагі, усё роўна знаходзяцца тыя, хто вядзецца на прывабныя прапановы «аб працы за мяжой». Праўда, з 2001 года, калі ў Крымінальным кодэксе Рэспублікі Беларусь з'явіўся артыкул, які рэгулюе пакаранне за гэты тып злачынстваў, «тэндэнцыі» ў дадзенай сферы крыва змяніліся.

Па словах начальніка аддзела галоўнага ўпраўлення па наркаконтролі і супрацьдзеянні гандлю людзьмі МУС Дзмітрыя ЦАЮНА, псіха-ўзростава партрэт ахвяры гандлю людзьмі не змяніўся. Часцей за ўсё гэта дзяўчына ва ўзросце ад 18 да 35 гадоў з вышэйшай альбо сярэдняй спецыяльнай адукацыяй, якая не знаходзіцца ў шлюбе, але, магчыма, самастойна выходзіць аднаго або некалькіх дзяцей. І галоўны фактар — яна мае патрэбу ў паляпшэнні свайго дабрабыту.

А вось спосабы вярбоўкі за апошнія 15 гадоў сталі іншымі. Па-першае, галоўным каналам стаў інтэрнэт. Па-другое, дзяўчат больш не спрабуюць прывабіць на заробкі падманым шляхам, расказваючы, што яны будуць збіраць клубніцы ў Швейцарыі ці цюльпаны ў Егіпце, дзе яны нават не растуць. Усё ж такі сродкі масавай інфармацыі і прапаганда зрабілі сваю справу — нават самыя наіўныя больш не вядуцца на такі «развод». Цяпер вярбоўшчыкі шукаюць юных асоб менавіта для заняцця прастытуцыяй. Падманваюць яны іх у іншым — умовах пражывання і працы, велічыні аплаты, тэрміне знаходжання за мяжой і гэтак далей.

— Дзяўчаты, якія адважыліся на такі крок, не разумеюць, што іх не ўспрымаюць як асоб, яны — жывы тавар, які павінен прынесці велізарны прыбытак. Дабрачынкаў, як і добрых умоў, у гэтай справе не бывае, — адзначыў Дзмітрый Цаюн.

Летась было выяўлена 152 выпадкі трафікінгу і ўстаноўлена 62 яго ахвяры, за шэсць месяцаў гэтага года — 69 і 22 адпаведна. З пачатку 2017 года на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь спынена дзевяць каналаў вывазу жанчын для прастытуцыі ў Расію, Кіпр, Турцыю, Аб'яднаных Арабскіх Эміратаў, Германію.

З усім нядаўна супрацоўнікі ўпраўлення па наркаконтролі і супрацьдзеянні гандлю

людзьмі УУС Віцебскага аблвыканкама раскрылі канал пастаўкі «жывога тавару» ў ФРГ. Арганізаваў «бізнес» 36-гадовы, раней не судзімы віцяблянін, дапамагаў яму 39-гадовы прыяцель. Складанасць выкрыцця злачынцаў была ў тым, што амаль увесь час яны знаходзіліся ў Германіі, асабіста кантралюючы справу.

Дзяўчаты, якіх падштурхнула на гэта цяжкае матэрыяльнае становішча, працавалі ў бардэлях у гарадах Лютцельбах і Хамінкельн. Устаноўлена, што яны прыносілі сваім «работодаўцам» каля 20 тысяч еўра штомесяц, самі ж, з-за сістэмы ўнутраных штрафаў «установы», атрымлівалі не больш за 200. Падчас праведзенага комплексу аператыўна-вышуковых мерапрыемстваў было ўстаноўлена пяць ахвяр злачыннай дзейнасці сутэнэраў, якія цяпер знаходзяцца пад следствам.

Нярэдка ахвяры трафікінгу праз некаторы час і самі становяцца вярбоўшчыцамі. Так паступіла мінчанка, грамадзянская жонка гаспадара аднаго з бардэляў у паўночным

Кіпры. Яна прыцягвала да заняткаў прастытуцыяй сваіх суайчынніц і жыхарак суседніх краін. Цяпер жанчына асуджаная на 13 гадоў, сярод артыкулаў абвінавачання ёсць і збыт наркатыкаў.

Злачынствамі, якія адносяцца да катэгорыі «гандаль людзьмі», акрамя трафікінгу лічаць таксама абарот парнаграфіі і злачын-

ствы сексуальнага характару ў дачыненні да дзяцей. Усяго летась было выяўлена 1374 такія злачынствы, за шэсць месяцаў гэтага года — 1007. Расце колькасць выпадкаў, звязаных менавіта з педافіліяй. Таму МУС сумесна з парламентам краіны выступіла з прапановай дадаць у Крымінальны кодэкс асобны артыкул, які будзе рэгуляваць пакаранні за псіхалагічную падрыхтоўку дзіцяці ў інтэрнэце дзеля сексуальных адносін з ім (так званы «грумінг»).

У мінулым годзе быў затрыманы кіраўнік фірмы, які паўтара года прыцягваў непаўналетніх дзяўчатак ад 13 да 16 гадоў да заняцця прастытуцыяй на тэрыторыі Беларусі. Ён абяцаў дзяўчатам пакрыццё іх дзейнасці высокапастаўленымі кліентамі. Устаноўлена 38 ахвяр і 42 эпизоды. Злачынца асуджаны да 11 гадоў зняволення.

Становяцца ахвярамі міжнародных злачынстваў арганізацый і мужчыны, але калі жанчынам часцей за ўсё пагражае сексуальнае рабства, то мужчынам — працоўнае. Літаральна на гэтым тыдні быў выяўлены выпадок выкрадання грамадзяніна Беларусі на тэрыторыі Польшчы. Мужчына накіроўваўся да свайго работадатца, аднак на вакзале быў схоплены злачынцамі. Дзякуючы суладнай працы беларускіх і польскіх праваахоўнікаў ён быў знойдзены на працягу некалькіх дзён. Увогуле, у нашага Міністэрства ўнутраных спраў наладжаны цесныя сувязі з калегамі з многіх замежных краін, напрыклад Расійскай Федэрацыі, Украіны, Кітая, Бельгіі, Германіі.

Начальнік аддзела галоўнага ўпраўлення па наркаконтролі і супрацьдзеянні гандлю людзьмі МУС нагадаў, што рэальнасць існавання і род заняткаў замежнага работадатца абавязкова неабходна правяраць, у выпадку ўзнікнення праблем на гэтым этапе трэба звярнуцца ў міліцыю. Калі вы апынуліся ў складанай сітуацыі ў іншай краіне, то ў першую чаргу неабходна звязацца з пасольствам або консульствам Рэспублікі Беларусь. Не варта баяцца звяртацца з заявай у міліцыю па вяртанні на радзіму: ахвяры трафікінгу праходзяць па справе ў якасці пацярпелых, за заняцце прастытуцыяй у іншай краіне пад праслед яны не падпадаюць

○ У ТЭМУ

«ВЫВУЧАЙ. ДЗЕЙНІЧАЙ. ПАДЗЯЛІСЯ»

Маладзёжны лагер супраць трафікінгу быў арганізаваны ў Беларусі

18 актыўных маладых людзей з усёй Беларусі ва ўзросце ад 18 да 25 гадоў на працягу пяці дзён вивучалі пытанні бяспечнай міграцыі і процідзеяння гандлю людзьмі. Ініцыятарам правядзення форуму пры падтрымцы Міністэрства ўнутраных спраў і Міністэрства замежных спраў выступіла Міжнародная арганізацыя па міграцыі.

Год таму Рэспубліка Беларусь далучылася да глабальнай кампаніі «МAM-ІКС: Спынім гандаль людзьмі», стаўшы першай краінай, якая падтрымала кампанію за межамі Ціхаакіянскага рэгіёна, адкуль пачаўся рух. Адна з асноўных задач кампаніі — прыцягнуць да тэмы маладых актывістаў і натхніць іх зрабіць свой унёсак у барацьбу з гэтай глабальнай праблемай. Удзельнікамі лагера сталі валанцёры, сацыяльныя работнікі, педагогі і проста неаб'якавыя да тэмы маладыя людзі, якія былі адабраны журы на аснове заявак і матывацыйных лістоў.

Праграма лагера вельмі насычаная: пяць дзён падчас заняткаў удзельнікі разам з экспертамі ў гульнявой і інтэрактыўнай форме абмяркоўвалі не толькі супрацьдзеянне трафікінгу, але і сумежныя тэмы — гандарную роўнасць, праблему дамашняга гвалту, ВІЧ і СНІД, а таксама грамадзянскую адказнасць, здаровы лад жыцця і многае іншае. Акрамя таго, у актывістаў была магчымасць развіць свае камунікатыўныя і лідарскія навыкі, прайсці курс у «Школе відэаблогера» і «Майстэрні сацыяльнага кіно», падвысіць кампетэнтнасць у сферы інтэрнэт-бяспекі. Мяркуюцца, што пасля навування удзельнікі далучацца да дзейнасці грамадскіх арганізацый і будуць займацца прапагандай тэмы сярод аднагодкаў. Дарэчы, у Беларусі на цяперашні момант акрамя грамадскіх арганізацый больш за 15 ведамстваў займаюцца пытаннямі процідзеяння гандлю людзьмі.

Матэрыялы падрыхтавала
Дар'я КАСКО. kasko@zviazda.by